

ปีที่ ๓ · เล่ม ๕ วนาศรกายม พ.ศ. ๒๕๐๒

ศิลปะปาการ

นิตยสารรายสองเดือนของกรมศิลปากร

แบบฟัดเฮราวัน

สารบัญ

ปีที่ ๓ เล่ม ๔

พฤศจิกายน

๒๕๐๒

๑. สารสั้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ .....
..... และ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ๑
๒. บันทึกเรื่องความรู้ต่างๆ ..... พระยาอนุমানราชชน .. ๑๓
๓. ผังวัดอโยธยา (วัดเดิม) ..... จักร์ส เกียรติของ
วัดอโยธยา (วัดเดิม) ..... เทพ สุวรรณี .. ๒๓
๔. ขวานหินทำเลียนแบบขวานสัมฤทธิ์และหินตั้งในเมืองไทย .....
..... ชิน อยุต์ และ แทน ชะพิกดิ์ .. ๓๓
๕. จิตรกรรมบนแผ่นผ้า หรือ พระบฏ ..... ชินค อยุ่โพธิ์ .. ๓๕
๖. จารึกใหม่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของแหลมอินโดจีนภาคกลาง .....
..... ม.จ. สุกัทรติศ ดิศกุล และ ฉ่ำ ทองคำวรรณ แปล .. ๕๐
๗. เรื่อง “ชาวโลก” ..... ชวชัย รัตนภักดิ์ .. ๕๕
๘. แผ่นศิลาจารึก จารึกอักษรไทย ภาษาไทย วัดช้างค้ำ ฉ่ำ ทองคำวรรณ .. ๖๕
๙. รายงานการไปสำรวจเมืองต้นและขุดค้นโบราณสถานที่บ้านนา .....
จังหวัดตาก ..... กฤษณ์ อินทโกศัย .. ๖๕
๑๐. ข้อส่วนต่างๆ ของพระพุทธรูป ..... บรรจบ เทียมทัต .. ๘๒

SILPĀKON

Vol. 3

November 1959

No. 4

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters between Their late Royal Highnesses Prince Damrong and Prince Naris). Page 1
2. Notes on Miscellaneous Subjects.
by Phya Anuman Rajadhon. " 13
3. Plan of Wat Ayodhya (Wat Doem)
by Chamrat Kietkong.
Wat Ayodhya (Wat Doem)
by Thep Sukharatani. " 23
4. Stone Axes Made in Imitation of the Bronze Ones
and cromlechs found in Thailand
by Chin You-di and Tan Tirapichitra. " 33
5. Canvas Paintings or Phra-bot
by Dhanit Yupho. " 39
6. New Inscription on the History of the Central Indo-China
Peninsula
translated by M.C. Subhatdis Diskul and Cham Tongkhamwan. " 50
7. The World Inhabitants
by Thawat Ratanaphichart. " 59
8. Thai Inscription at Wat Chang-kham, Nan.
by Cham Tongkhamwan. " 65
9. Reports on the Exploration of Muang Tuen and on the
Excavation of Ancient Sites at Ban Na, Tak.
by Kris Intakosai. " 69
10. Names for Calling Different Parts of an Image of Buddha
by Banjob Thiemtad. " 82

แผ่นศิลาจารึก

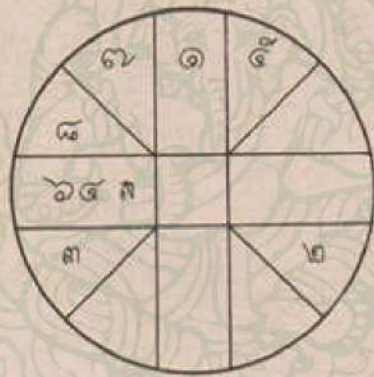
จารึกอักษรไทย ภาษาไทย

จ.ศ. ๘๖๒ (พ.ศ. ๒๐๘๓ ตรงในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒)

พบที่วัดช้างค้ำ จังหวัดน่าน

นำทองคำวรรณ อ่านและอธิบาย

[ในนิตยสาร "ศิลปากร" ปีที่ ๓ เล่ม ๓ ประจำเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้นำจารึกตัวอักษรไทยแบบสุโขทัย ซึ่งพบที่วัดช้างค้ำ ตำบลในเวียง จังหวัดน่าน ลงไว้ ๑ แผ่นแล้ว จึงนำจารึกแผ่นนี้ ซึ่งพบในที่แห่งเดียวกัน มาลงไว้ในเล่มนี้ด้วย]

เขียนตามต้นฉบับ

๑. บั๊กดสั้น เติน ๘ พุทธศาตเพง

ไทจ่าเตินเกาจนพิุตไทจ่าจน

เม็งเหมา

๒. พระมหาราชเทเว็จเจ้าเจาหุนวย

นางคนแม่เทศนาแก่เจ้าพอก(มังกุณ)

จ่าหิ

เขียนอย่างปัจจุบัน

(๒) (๓)
บั๊กดสั้นเตอน ๘ พุทธศาตสั้น เพ็ง

(๔)
ไทยจ่าเตอน ๘ จันพุธ ไทยจ่าจัน

(๕)
เม็งเม้า

(๖)
พระมหาราชเทเว็จเจ้า เจ้าหุนวย

(๗) (๘) (๙)
นางคนแม่ เทศนาแก่เจ้าพอก(มังกุณ)

(๑๐)
จ่าหือ

๓. ผังตั้งมาวัดพระเกิดหนบางนากวาง
 ๓๐ เขาหุ้มนชายเถาไฉเป็นนาเขาพระ
 ฆาถเพิง
๔. คุรวัด ๓ ฆายคำคุรวัด ๓ ฆานหุ้มน
 ฆายฆอดทานแม่มิงคุรวัด ๓ หุ้มน
 ฆายเพกทานกบนาวิ ๕๐
๕. เขาเป็นนาพระ ๒๕ เป็นนาจังหัน
 ๒๕ แม่คัววงคุรวัด ๓ กนัถะญา
 คุรวัด ๓ พ็เพิงคุรวัด ๓
๖. พ็ไขคุรวัด ๓ นางพิมคุรวัด ๓ มงคูน
 คุรวัด ๓ ฆานนาเบ้มหวถ้ามัฆานะ
 สัฐระเจ้าทานนางหุน
๗. _____ ฆายสัฐรัตนทานนางบุญ ๓
 ฆาถถองทานเหลือถงานหือ
 หุ้ฆอนเถาไฟ ๒๐ คุรวัด
๘. (จ) _____ ถะเจ้า
 แควนยาไซยาทานฆากานคุต
 ยาถุดไวทกัฆัดถะ
๙. _____
 (จคัฆามอน) พระเป็นเจ้าหือมาบุฆา
 พระเกิดเจ้า
- ผังตั้งมาวัดพระเกิด หนบาง นากวาง
 (๑๑)
 ๓๐ ฆาถ หุ้มนชายเถาไฉเป็นนาฆาถพระ,
 ฆาถถะเพิง
- (๑๒)
 คุรวัด ๓ ฆายคำคุรวัด ๓ ฆานหุ้มน
 (๑๓)
 ฆายฆอดทาน, แม่มิงคุรวัด ๓ หุ้มน
 (๑๔)
 ฆายเพกทานกบ นาวิ ๕๐
- ฆาถ เป็นนาพระ ๒๕ เป็นนาจังหัน
 ๒๕, แม่คัววงคุรวัด ๓ กนัถะญา
 คุรวัด ๓ พ็เพิงคุรวัด ๓
- พ็ไขคุรวัด ๓ นางพิมคุรวัด ๓ มงคูน
 คุรวัด ๓ ฆานนาเบ้มหวถ้ามัฆานะ
 สัฐระเจ้าทาน, นางหุน
- _____ ฆายสัฐรัตนทาน, นางบุญ ๓
 ฆาถถองทาน, เหลือถงานหือ
- หุ้ฆอน เถาไฟ ๒๐ คุรวัด—
- (จ) _____ ถะเจ้า
 แควน ย่าไซย ย่าทานฆากานคุต
 ยาถุด ไวทกัฆัดถะ
- _____
 (จคัฆามร) พระเป็นเจ้า หือมาบุฆา
 พระเกิดเจ้า

๓๐. _____

_____ น แฝงเจ้าชาย   _____ น แฝง เจ้าชาย

เจ้าชวาที   เจ้าชวาหือ

๓๑. _____

_____

ศิลาจารึกตัวอักษรไทย แบบสุโขทัย พบที่วัดช้างค้ำ จ. น่าน

คำอธิบาย

๑. จ.ศ. ๘๖๒ = พ.ศ. ๒๐๔๓.
๒. กตฉัน, กต = สปีตศกของไทยฝ่ายเหนือ ตรงกับโทศกของไทยฝ่ายใต้ เพราะ
 วิชนับศกของไทยฝ่ายเหนือน้อยกว่าไทยฝ่ายใต้ ๕ ปี เช่น ๖ (หรือ ฉศก)
 ของไทยฝ่ายใต้ = ๑ (หรือ กาบ เอกศก) ของไทยฝ่ายเหนือ เพราะฉะนั้น
 จ.ศ. ๘๖๒ ในจารึกหัดกนไทยฝ่ายเหนือจึงอ่านว่า “กต”, ฉัน = วอก,
 กตฉัน = วอก สปีตศก ของไทยฝ่ายเหนือ แต่ตรงกับวอกโทศกของไทย
 ฝ่ายใต้.

๓. เดือน ๘ ของไทยฝ่ายเหนือตรงกับเดือน ๖ ของไทยฝ่ายใต้.
๔. เดือน ๘ ของไทยฝ่ายเหนือตรงกับเดือน ๗ ของไทยฝ่ายใต้.
๕. คำว่า “เม็งเมา” ตรงกับชื่อศกและชื่อปี ของไทยฝ่ายเหนือ, เม็ง กคือ จิตวาสก เมา กคือเกาะ แต่ในทนเป็นชื่อของวันไทยชนิดหนึ่ง ซึ่งเขาศก ๓๐ ศก ที่เรียกว่าแมงวันไทย หรือ แม่มอ และเขาปี ๓๒ นักษัตรที่เรียกว่าตุกวันไทย หรือ ตุกมอ มาใช้เป็นวันเรียกว่าวันไทย หรือ มอ.
๖. เจ้าหน้อย = เป็นหัวหน้าหน่วยกองการกุศล.
๗. นางตนแม่ = ผู้เป็นพระราชมารดา.
๘. เทศนาแก่ = คารัดแก่.
๙. เจ้าพอกมมงคล = เจ้าพนักงานผู้มหนาทเถยดกบงานมงคล.
๑๐. หือ = ให้.
๑๑. ๓๐ ชาว = ๓๐ ตำบล คือจุชาวปลุกทไซหวานหรือตามจนวน ๓๐ ตำบล.
๑๒. ชาว = เขาทั้งหลาย.
๑๓. ทาน = ให้.
๑๔. ๕๐ ชาว = ๕๐ ตำบล คือจุชาวปลุกทไซหวานหรือตามจนวน ๕๐ ตำบล.

